

D
P
U

ภาคผนวก

ภาคผนวก

คำพิพากษาศาลฎีกาก่อนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีผลใช้บังคับ
หน้าที่นำสืบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 463 พ.ศ. 2471¹

(คดีระหว่าง อัยยสมุทรปรากการ โจทก์กับ นายวอน นายเพ็ชร นายกัน นายปลั่ง นาง
ควนจำเลย)

ข้อเท็จจริง

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2470 เวลากลางคืน จำเลยสมคบกันลักเล่น
การพนันไพ่เอาทรัพย์กันที่บ้านนางควนจำเลยตำบลสาขลา เจ้าพนักงานจับได้ โดยมีผู้รับ
สินบนนำจับ โจทก์จึงขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติอากรการพนัน ศก 120 มาตรา 10
- 12 - 13 และประกาศเพิ่มเติม ร.ศ. 124 กับขอให้จำเลยเสียค่าสินบนนำจับด้วย

จำเลยให้การรับว่าได้เล่นไพ่กันจริง แต่เล่นเอาขนนกินกันในระวางญาติ หาได้เล่น
พนันเอาทรัพย์กันไม่

ศาลจังหวัดสมุทรปรากการเห็นว่าคำรับของจำเลยฟังได้ว่าจำเลยมีความผิดตามข้อหา
เพราะขนนเป็นทรัพย์เหมือนกัน จึงพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอากรการพนัน
ศก 120 มาตรา 10 ให้ปรับนางควนจำเลยซึ่งเป็นเจ้าสำนักเงิน 80 บาท จำเลยนอกนั้นปรับคนละ
60 บาท กับให้จำเลยเสียค่าสินบนด้วยอีก 25 บาท ถ้าไม่มีเงินค่าปรับและค่าสินบนเสีย ให้จำ
แทนนางควนจำเลย 51 วัน จำเลยอื่นคนละ 39 วัน

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์เห็นว่าโจทก์ไม่มีพยานอย่างใดสืบประกอบข้อหา นอกจาก
คำรับของจำเลยว่าได้เล่นไพ่เอาขนนปิ้งกินกันเท่านั้น หาได้ความว่าพนันเอาทรัพย์กันจริงจึงไม่
จำเลยไม่ควรมีความผิดตามบรรทัดฐานคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 271/2465 จึงพิพากษากลับคำตัดสินศาล
เดิมให้ยกฟ้องโจทก์ ปลดปล่อยจำเลยไป

โจทก์ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาฯ

คำวินิจฉัย

กรรมการศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาคดีนี้แล้ว เห็นว่าคดีนี้ประเด็นตก
เป็นหน้าที่โจทก์จะต้องสืบให้สมฟ้องว่าจำเลยได้ลักเล่นไพ่พนันเอาทรัพย์กันจริง เพราะจำเลย

¹ ธรรมสาร เล่ม 12 (ต่อ 1) คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2471 หน้า 493 - 495.

ต่อสู้ว่าเป็นแต่เล่นไฟเอาขนมปังกันกินเท่านั้น ซึ่งจะฟังว่าเป็นความผิดหาได้ไม่เพราะฉะนั้นเมื่อโจทก์ไม่มีพยานสืบตามข้อหา ส่วนโจทก์จึงไม่พอลงโทษจำเลยได้ ซึ่งศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์นั้นชอบแล้ว จึงพิพากษายืนตามให้ยกฎีกาโจทก์เสีย

ความเห็น

จากข้อเท็จจริง ศาลฎีกาได้วางหลักเอาไว้เช่นเดียวกันกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้กล่าวเอาไว้ข้างต้นคือ หน้าที่ในการนำสืบข้อเท็จจริงนี้ได้ตกอยู่แก่โจทก์ ถ้าโจทก์สืบไม่ได้ความว่า จำเลยเล่นพนันเอาทรัพย์สินกัน ศาลย่อมสามารถยกฟ้องของโจทก์ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 135 พ.ศ. 2474²

(คดีระหว่าง อัยการสิงห์บุรี โจทก์กับ นายผิน สอาดเทียนจำเลย)

ข้อเท็จจริง

โจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2472 เวลากลางวัน จำเลยใช้เครื่องมือ (แห)

จับสัตว์น้ำในที่หวงห้าม โดยจำเลยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเหตุเกิดที่ตำบลอินทร์ จังหวัดสิงห์บุรีเจ้าพนักงานจับจำเลยได้พร้อมของกลางขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ สก 120 มาตรา 19 กับขอให้ริบของกลาง

จำเลยให้การรับว่าได้ใช้แหจับสัตว์น้ำในลำคลองโดยมิได้รับอนุญาตจริง แต่จับในที่ซึ่งมีนายอากรผูกขาดไปจากรัฐบาลแล้ว

ศาลจังหวัดสิงห์บุรี แลศาลอุทธรณ์พิพากษาต้องกันว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย เพราะเป็นที่ซึ่งนายอากรผูกขาดไปจากรัฐบาล ให้ยกฟ้องโจทก์ปล่อยตัวจำเลยไป

โจทก์ทูลเกล้าฯถวายฎีกาขอให้ลงโทษจำเลย

คำวินิจฉัย

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจปรึกษาคดีนี้แล้ว เห็นว่าคดีนี้โจทก์ฟ้องว่าจำเลยจับสัตว์น้ำในที่ๆ นายอากรผูกขาดไปจากรัฐบาล เช่นนี้โจทก์มีหน้าที่ต้องนำสืบว่า ที่ๆจำเลยจับสัตว์น้ำนี้เป็นที่ประเภทที่หวงห้าม ในเรื่องนี้โจทก์มิได้สืบให้สมข้อหาของโจทก์ จะลงโทษจำเลยตามฟ้องโจทก์ยังไม่ได้ จึงพร้อมกันพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์ ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น ให้ยกเสีย

² ธรรมสาร คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2474 หน้า 126 - 127.

ความเห็น

จากข้อเท็จจริงจะเห็นได้ว่าหน้าที่ในการนำสืบข้อเท็จจริงนี้ได้ตกอยู่กับโจทก์เป็นสำคัญ กล่าวคือถ้าโจทก์ไม่สามารถนำสืบข้อเท็จจริงให้ศาลที่วางเฉยเชื่อได้ว่ามีการกระทำผิดจริงตามฟ้อง ศาลย่อมสามารถยกฟ้องของโจทก์ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 514 พ.ศ.2476³

(คดีระหว่าง นายเปี้ยะเหล็ง แซ่หลี่ โจทก์ กับ นายอ้อม เยี่ยมแสง นายเจ๊ก เยี่ยมแสง นายคำ เยี่ยมแสง จำเลย)

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ศาลจังหวัดปากพนังและศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงต้องกันว่า จำเลยได้กลุ่มรุมทำร้ายโจทก์ โดยโจทก์มีบาดแผลแตกที่ปากโลหิตไหล และที่ดั้งจมูกโลหิตไหลมีบาดเจ็บ เพราะโจทก์ถูกต่อด้วยสนับมือ พิพากษาว่า จำเลยทำผิดกฎหมายลักษณะอาชญามาตรา 254 ให้จำคุกคนละ 4 เดือนฯ

จำเลยทูลเกล้าฯถวายฎีกาอ้างว่าเป็นข้อกฎหมาย คือ (1) ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า จำเลยทำร้ายโจทก์ด้วยสนับมือนั้นผิดจากข้อเท็จจริง เพราะไม่มีพยานคนใดว่าจำเลยทำร้ายโจทก์ด้วยสนับมือ(2) บาดแผลของโจทก์นั้นไม่ใช่เป็นบาดแผลแตกเป็นแต่เพียงโลหิตไหลทางจมูก ไม่เข้าบทมาตรา 254 (3) โจทก์มีพยานคนเดียวจะลงโทษจำเลยไม่ได้ฯ

คำวินิจฉัย

กรรมการศาลฎีกาประชุมตรวจปรึกษาสำนวนเรื่องนี้แล้ว เห็นว่าในฎีกาข้อ 1. ของจำเลย ว่า ศาลอุทธรณ์พิพากษาผิดจากข้อเท็จจริงนั้น กรรมการศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนแล้วมีปรากฏในคำพยานโจทก์ว่า จำเลยต่อโจทก์ด้วยสนับมือ หาผิดจากข้อเท็จจริงในสำนวนไม่ ในฎีกาข้อ 2 ของจำเลยที่ว่าบาดแผลโจทก์ไม่ใช่เป็นบาดแผลแตกนั้นเป็นข้อเท็จจริง เพราะศาลเดิมและศาลอุทธรณ์ฟังว่าแตก ศาลฎีกาต้องฟังตามที่ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษามา และเมื่อเป็นบาดแผลแตกแล้ว ศาลล่างได้วางบทมาตรา 254 ก็เป็นการถูกต้องส่วนในฎีกาข้อ 3 ว่า โจทก์มีพยานแต่คนเดียว จะลงโทษจำเลยไม่ได้ นั้น กรรมการศาลฎีกาเห็นว่า ไม่มีบทกฎหมายอันใดบังคับว่าพยานคนเดียวลงโทษจำเลยไม่ได้ และในคดีโจทก์หาได้มีพยานแต่คนเดียวไม่ โจทก์มีพยานอีก 2 คน เบิกความประกอบ พอที่จะเชื่อฟังเป็นหลักฐานได้ว่าโจทก์ได้ถูกจำเลยทำร้าย ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้นให้ยกเสียฯ

³ บทระบิล คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2476 เล่ม 1 ตอน 1. หน้า 836 - 833.

ความเห็น

จากข้อเท็จจริง คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ได้วางหลักเอาไว้ว่า “ไม่มีบทกฎหมายอันใด บังคับว่า ในคดีอาชญาเมื่อโจทก์มีพยานคนเดียวจะลงโทษจำเลยไม่ได้” แสดงให้เห็นว่าการนำ พยานหลัก มาสืบนั้นเป็นหน้าที่ของโจทก์

กลุ่มคำพิพากษาศาลฎีกาที่นำเอาหน้าที่นำสืบตามหลักกฎหมายแพ่งมาใช้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 306 พ.ศ. 2476⁴

(คดีระหว่าง นายเมี้ยน บุญเมือง โจทก์ กับ นายเฮ้ บัวหิน จำเลย)

ข้อเท็จจริง

ในคดีนี้โจทก์หาจำเลยใช้มีดฟันโจทก์มีบาดเจ็บสาหัส ขอให้ลงโทษจำเลยตามกฎหมาย ลักษณะอาชญามาตรา 254 - 256ฯ

จำเลยสู้ความว่า โจทก์เอาอิฐขว้างจำเลยและทิ้งเอาไม้ตีจำเลยจึงทำการป้องกันตัว โดยใช้มีดแกว่งปิดไปฯ

ศาลจังหวัดชัยนาทพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้องโจทก์ แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ ลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด 2 ปี ตามมาตรา 256ฯ

จำเลยทูลเกล้าฯถวายฎีกาฯ

คำวินิจฉัย

กรรมการศาลฎีกาตรวจสอบจำนวนตลอด ได้ความว่า วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2475 มีงาน ปลงศพที่วัดจันทร์ ตำบลห้วยกรด อำเภอสรรคร์ จังหวัดชัยนาท โจทก์จำเลยต่างไปในงานด้วยกัน โจทก์จำเลยเกิดห่มเถียงกัน มีผู้ห้ามจึงเลิกกันไปครั้งหนึ่ง ในคืนเดียวกันนั้นโจทก์ไปที่เกิดเหตุฟัน กันที่นอกประตูวัดนั้นอีก ซึ่งโจทก์มีแผลถูกฟันที่ง่ามนิ้วมือซ้ายระวางนิ้วก้อยนิ้วนาง เป็นแผลแล่ง ลงถึงฝ่ามือ จำเลยมีรอยของแข็งครูดที่ได้สอกขวา และสอกซ้ายฯ

สำนวนรับกันแล้วว่า แผลของโจทก์ถูกมีดที่จำเลยถือ ปัญหาว่ามี ใครลงมือทำร้ายก่อน ใคร โจทก์มีนายโหรง นายหรั่ง เป็นพยาน เบิกความประกอบคำโจทก์ว่า คนทั้ง 3 นี้กับนายเลน เดินกลับจากงานนั้นพร้อมกัน โจทก์เดินหน้าอุ้มบุตรเล็กไปในระวางทาง พอพ้นเขตวัดวันก็ถูก จำเลยฟัน โดยไม่มีเหตุเกิดทะเลาะห่มเถียงกันอีกเลย จำเลยฟันแล้วก็วิ่งหนีฯ

⁴ บทรบิล คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2476 เล่ม 1 ตอน 1 หน้า 454 - 457.

ฝ่ายจำเลยมีเด็กชายผล เด็กชายเพ็ญ อายุ 14 ปี ซึ่งเป็นบุตรหลานของจำเลยเบิกความว่า จำเลยและพยานเดินทางจะกลับบ้านพอพ้นเขตต์วันโจทก์วิ่งตามไปทัน โจทก์เอาอิฐขว้างถูกแขนขวาและเอาไม้ตะพืดตีจำเลยถูกแขนขวาเหมือนกัน จำเลยจึงเอามัดฟันโจทก์เพื่อป้องกันฯ

ศาลอุทธรณ์ได้บรรยายเหตุผลที่ไม่ควรฟังคำพยานจำเลยไว้ถ้วนถี่ ศาลฎีกาเห็นชอบ
ฯ

ศาลฎีกาเห็นว่า หน้าที่น่าสืบว่าทำโดยป้องกันตกอยู่แก่จำเลยผู้ให้การรับว่าฟันโจทก์ เมื่อคำพยานจำเลยไม่พอฟังคังนั้นแล้วจำเลยจะอ้างว่าทำโดยป้องกันไม่ได้ จึงให้ยกฎีกาจำเลยฯ

ความเห็น

จากข้อเท็จจริง ศาลฎีกาได้วางหลักเอาไว้ว่า โจทก์หาว่าจำเลยทำร้ายร่างกาย จำเลยรับว่าได้ทำร้ายจริงแต่สู้ว่าทำโดยป้องกัน หน้าที่น่าสืบว่าทำโดยป้องกัน ตกอยู่แก่จำเลยผู้ให้การรับว่าได้ทำร้าย (ซึ่งโจทก์ก็มีพยานมาเบิกความ) ถ้าจำเลยไม่สืบสม จำเลยต้องมีผิด จากตามคำวินิจฉัยและคำชี้ขาดในคำพิพากษาฎีกาลบนี้ จะเห็นได้ว่าศาลฎีกาได้วางหลักในเรื่องหน้าที่น่าสืบให้ตกแก่จำเลยเหมือนอย่างคดีแพ่ง กล่าวคือถ้าในคดีแพ่งเช่นในเรื่องนี้เมื่อจำเลยรับว่าเป็นหนี้และมีข้อต่อสู้อย่างหนึ่งอย่างใดเช่นว่าได้ใช้หนี้แล้ว หน้าที่น่าสืบตกแก่จำเลย แสดงให้เห็นว่าคำพิพากษาฎีกาลบนี้ได้เกิดความสับสนกันระหว่างหน้าที่น่าสืบในคดีแพ่งกับคดีอาญา แต่อย่างไรก็ตามหลักดังกล่าวในปัจจุบันถ้าจำเลยรับว่ากระทำความผิดจริงแต่อ้างว่าทำไปเพื่อป้องกัน การอ้างเหตุดังกล่าวของจำเลยมีผลเท่ากับว่าจำเลยได้ปฏิเสธว่าตนมิได้กระทำความผิดเพราะการป้องกันตามกฎหมายนั้นถือว่าเป็นเหตุยกเว้นความผิด หน้าที่น่าสืบตกเป็นของโจทก์หาใช่จำเลยไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ 423 พ.ศ. 2476⁵

(คดีระหว่าง อัยการสมุทรสงคราม โจทก์ กับ นายกลิ่น ไวยัญญา จำเลย)

ข้อเท็จจริง

คดีนี้จำเลยต้องคำหาว่าฆ่านายอ่ำ รุดโกชน์ ตายโดยเจตนาเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2474

ที่ตำบลหัวหาด อำเภออัมพะวา จังหวัดสมุทรสงครามฯ

จำเลยสู้ความว่า นายอ่ำมาค้าจำเลย แล้วเตะจำเลยหน้าคว่ำถูกประตูเตียงเรือนหน้าผากแตกโลหิตไหล จำเลยถามนายอ่ำว่าเตะด้วยเรื่องอะไร นายอ่ำกลับชักมีดแทงจำเลยฯหนีเข้าห้องเรือน นายอ่ำตามเข้าไปแทงถูกจำเลยที่แขนขวา แล้วเตะจำเลยถูกตะโพก จำเลยล้ม นาย

⁵ เรื่องเดียวกัน หน้า 669 - 673.

อำขึ้นคร่อมแทงถูกจำเลยที่ศีรษะอีก 1 ที แขนซ้าย 1 ที จำเลยจับมีดไว้ นายอ่ากะชากมีดบาดถูกมือ จำเลยๆ จึงได้ถีบนายอ่ากระเด็นไป นายอ่ากับเข้ามาจะแทงจำเลยอีก จำเลยจึงหยิบขวานซึ่งวางอยู่ข้างฝาเรือนห้องกลาง ฟันนายอ่ากลับเข้ามาจู่แทงจำเลยอีก จำเลยจึงหยิบขวานซึ่งวางอยู่ฝาเรือนห้องกลาง ฟันนายอ่าเพื่อป้องกันตัวจำเลยฟันหลายที เมื่อนายอ่าล้มแล้ว จำเลยก็หนีไปๆ

ศาลจังหวัดสมุทรสงครามพิจารณาแล้ว ฟังคดีสมข้อหาพิพากษาวางบทกฎหมายลักษณะอาชญามาตรา 249 กำหนดโทษจำคุกจำเลย 20 ปี ลดฐานปรานีตามมาตรา 59 ให้แก่จำเลย 5 ปี คงจำคุกจำเลย 15 ปี นับต่อจากคดีอาชญาหมายแดงที่ 85/2475ๆ

จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับฟังคำรับของจำเลยว่าจำเลยได้ทำการป้องกันตัวพอสมควรแก่เหตุตามกฎหมายลักษณะอาชญามาตรา 50 ให้ยกฟ้องโจทก์ ปล่อยตัวจำเลยๆ

โจทก์ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาๆ

คำวินิจฉัย

กรรมการศาลฎีกาประชุมตรวจปรึกษาสำนวนเรื่องนี้แล้ว คดีได้ความว่าจำเลยเป็นบุตรเลี้ยงนายอ่าติดนางพิคอยู่ร่วมเรือนเดียวกัน วันเกิดเหตุตอนเช้านางพิคไปธุระนายอ่าก็ไปต้อนน้ำกระแจะลงในสวน ปรากฏว่านายอ่าผู้ตายได้เมาแล้วเอะอะ ครั้นนายอ่ากลับมาถึงเรือนพบจำเลย ทางพิจารณาไม่ได้ความชัดว่าเหตุผลประการใด นายอ่ากับจำเลยจึงได้เกิดทำร้ายกันขึ้น มีค่านายเฟ็ดพยานโจทก์ว่า ได้เห็นจำเลยฟันนายอ่า และเห็นนายอ่าเอาตะไบเหล็กตีจำเลย แต่ค่านายเฟ็ดพยานปากนี้ศาลเดิมและศาลอุทธรณ์ไม่เชื่อว่านายเฟ็ดได้เห็นจำเลยกับนายอ่าทำร้ายกัน เพราะมีค่านายบุญพยานโจทก์เบิกความเบิกความหักล้างนายเฟ็ด ว่าตรงที่นายเฟ็ดยืนนั้นมีฝาเรือนบัง นายเฟ็ดไม่สามารถเห็นการทำร้ายกันได้ ทางพิจารณาได้ความจากค่านายบุญว่า ได้ยินเสียงโครมครามที่เรือนนายอ่า เข้าใจว่าผิวเมียเขาตีกัน ประมาณสัก 15 นาที เห็นจำเลยถือขวานลงมาอาบน้ำ ที่ตัวจำเลยมีโลหิตจึงได้ทราบที่นายอ่าถูกฆ่าตาย โจทก์ไม่มีพยานเห็นในเวลาที่ทำร้ายนายอ่า คงฟังได้จากคำรับของจำเลยที่จำเลยได้ฆ่านายอ่า กรรมการศาลฎีกาเห็นว่า หน้าที่นำสืบจึงตกอยู่แก่จำเลยๆจะต้องนำสืบว่า จำเลยได้ฆ่านายอ่าโดยป้องกันตัว ในคดีนี้จำเลยไม่มีพยานสืบในเวลาที่ทำร้ายนายอ่า ทำร้ายกับนายอ่า แม้แต่ตัวจำเลยเอง จำเลยก็ได้สาบาลตัวเข้าเบิกความเป็นพยาน มีแต่คำให้การของจำเลยที่นายอ่าข่มเหงทำร้ายจำเลยก่อน จะฟังเป็นหลักฐานพยานในการพิจารณาหาได้ไม่ เมื่อจำเลยนำสืบไม่ได้ว่าจำเลยได้ฆ่านายอ่าข่มเหงทำร้ายจำเลยก่อน จะฟังเป็นหลักฐานพยานในการพิจารณาหาได้ไม่ เมื่อจำเลยนำสืบไม่ได้ว่าจำเลยได้ฆ่านายอ่าตายโดยทางป้องกันตัว และชีวิตของจำเลยแล้ว จำเลยก็ต้องมีความผิด ปรากฏตามคำชันสูตรพลิกศพนายอ่าผู้ตายมีบาดแผล 12 แห่ง แผลที่ 1-2 กะโหลกศีรษะแตกซึ่งอาจทำให้ถึงตายได้ และมีบาดแผลที่สอกหลายแผล เมื่อจำเลยฆ่านายอ่าแล้วก็หลบหนีไป แม้แต่บาดแผลของจำเลยที่ว่าถูกนายอ่าทำร้าย จำเลยก็

มิได้ทำคำชันสูตรไว้ว่ามีบาดแผลเจ็บจริงดังข้อต่อสู้ของจำเลย บาดแผลที่ผู้ตายนั่นเองแสดงให้เห็นว่าจำเลยเจตนาฆ่า ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์เสียนั้นมิชอบ ฎีกาโจทก์ฟังขึ้น ศาลเดิมพิพากษาวางบทลงโทษจำเลยถูกแล้ว แต่ควรกำหนดโทษจำคุกจำเลย 15 ปี ประณิดโทษให้แก่จำเลยตามมาตรา 59 กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลย 8 ปี 6 เดือน นอกจากนี้ที่แก้กำหนดโทษนี้ ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลเดิมฯ

ความเห็น

จากข้อเท็จจริง ศาลฎีกาได้วางหลักในเรื่องหน้าที่นำสืบ เช่นเดียวกับคำพิพากษาฎีกาที่ 306/2476 กล่าวคือ หากจำเลยรับว่าได้ทำร้ายผู้ตายจริงแต่สู้ว่าทำโดยป้องกัน โจทก์ไม่มีพยานเห็นในเวลาที่ทำร้าย แต่คงฟังได้จากคำรับของจำเลย ดังนี้ หน้าที่นำสืบว่าทำโดยป้องกันตกอยู่กับจำเลย ถ้าจำเลยสู้ไม่สม จำเลยต้องมีความผิด อันแสดงให้เห็นว่าหน้าที่นำสืบในคดีอาญามีหลักเช่นเดียวกันกับในคดีแพ่ง คือเป็นหน้าที่ของคู่ความ

คำกล่าวของผู้ถูกทำร้ายก่อนตาย

คำพิพากษาฎีกาที่ 302 พ.ศ. 2463⁶

(คดีระหว่าง อัยการฉะเชิงเซา โจทย์ กับ นายสั้น จำเลย)

ข้อเท็จจริง

โจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2458 เวลาห้าค่ำจำเลยกับนายคอนเอามีคพื้น นายก่อมีบาดแผลรวม 12 แห่ง พอเวลากลางคืนในวันเดียวกันนั้นนายก่อก็ขาดใจตายโดยพิศม์ บาดแผลที่ตำบลบางสมัค จังหวัดฉะเชิงเซา ฝ่ายจำเลยหลบหนีไป บัดนี้จับตัวจำเลยได้ ขอให้ลงโทษจำเลยฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาตามกฎหมายลักษณอาญามาตรา 249-250ฯ

จำเลยให้การปฏิเสธข้อหา แลต่อสู้อ้างฐานที่อยู่ฯ

ศาลจังหวัดฉะเชิงเซาพร้อมด้วยอธิบดีศาลมณฑลพิจารณาลงความเห็นว่ายานแลหลักฐานของโจทก์ไม่พอจะฟังมาลงโทษจำเลยได้ จึงพิพากษายกฟ้อง โจทก์ปล่อยตัวจำเลยฯ

โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษเห็นว่าพยานแลหลักฐานของโจทก์ฟังได้ว่าจำเลยฟันนายก่อตายจริง จำเลยมีความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ต้องด้วยกฎหมายกฎหมายลักษณอาญามาตรา 249 จึงพิพากษาให้จำคุกจำเลยมีกำหนดโทษ 20 ปีฯ

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษในข้อเท็จจริง

คำวินิจฉัย

⁶ ธรรมสาร คำพิพากษาฎีกา พ.ศ. 2463 เล่ม 4 หน้า 393 - 395.

กรรมการศาลฎีกาได้ตรวจสอบจำนวนประจักษ์พยานคดีนี้แล้ว ได้ความว่า เมื่อวันเกิดเหตุ เวลาห้าค่ำ นายก่อผู้เดียวกลับจากนาพายเรือมาตามลำคลองบางสมัคยังห่างบ้านนายก่อประมาณ 8 เส้น ก็มีคนร้ายดักเอาเม็ดปืนนายก่อมบาดแผลรวม 12 แห่ง นายก่อตกจากเรือลงในน้ำร้องเรียกชาวบ้านช่วย ก็มีคนไปช่วยรับเอาตัวนายก่อมาบ้าน

พอเวลา 3 นาฬิกาก่อนเที่ยง นายก่อก็ขาดใจตายโดยพิษมบาดแผล ข้อสำคัญแห่งความเท็จจริงที่จะฟังว่า จำเลยเป็นผู้กระทำร้ายนายก่อจริงหรือไม่ นั้น ทางพิจารณาพยานสำคัญของโจทก์มี นายเสยซึ่งเป็นน้องภรรยาของผู้ตายที่เบิกว่า เวลาที่ได้ยินเสียงนายก่อร้องให้ช่วยได้วิ่งออกจากบ้านไป เห็นจำเลยกับนายคอนกำลังปล้ำอยู่กับนายก่อแต่นายเสยพยานคนนี้ ในชั้นแรกให้การชี้แจงพนักงานไต่สวนว่า เมื่อวิ่งไปถึงนายก่อถูกกระทำร้ายแล้ว นายก่อบอกว่าจำเลยกับนายคอนทำร้ายพยานมิได้เห็นจำเลยปล้ำอยู่กับนายก่อเพราะฉะนั้นจึงไม่ควรฟังคำพยานปากนี้ เมื่อนายเสยพยานฟังไม่ได้แล้ว ก็ยังมีแต่คำของนายก่อผู้ตายที่ให้การชี้แจงพนักงานไต่สวนว่า จำเลยกับนายคอน

เป็นผู้กระทำร้าย กรรมการศาลฎีกาเห็นว่าคำให้การของผู้ตายชั้นไต่สวนนั้น เมื่อโจทก์มิได้มีพยานแลหลักฐานอย่างอื่นประกอบคำผู้ตายให้เป็นที่เชื่อฟังได้แน่นอนแล้ว ก็ยังไม่พอที่จะฟังมาลงโทษจำเลยฐานฆ่าคนตายได้ ที่ศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิพากษาลงโทษจำเลยดังกล่าวมานั้น ไม่ชอบด้วยทางพิจารณาจึงพิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ ให้ยกฟ้องโจทก์ปล่อยตัวจำเลยไปตามคำพิพากษาของศาลเดิมฯ

ความเห็น

จากข้อเท็จจริง ศาลฎีกาได้วางหลักไว้ว่า ในคดีเรื่องฆ่าคนตาย ถ้อยคำของผู้ตายซึ่งได้ให้การไว้ในชั้นเจ้าพนักงานไต่สวนนั้น ถ้าโจทก์ไม่มีพยานอื่นประกอบให้เป็นที่แน่นอนแล้ว ยังไม่พอฟังลงโทษจำเลยได้ แสดงให้เห็นว่าคำกล่าวของผู้ถูกทำร้ายก่อนตายหากไม่มีข้อเท็จจริงอื่นประกอบเช่นได้กล่าวถ้อยคำในขณะที่รู้ว่าตนจะไม่รอด คำกล่าวนั้นก็เป็นเพียงพยานบอกเล่าที่ต้องห้ามมิให้รับฟัง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 613 พ.ศ. 2475⁷

(คดีระหว่าง กรมอัยการ โจทก์ กับ นายผล เจริญสมบูรณ์(อายุ 41 ปี) จำเลย)

ข้อเท็จจริง

โจทก์ฟ้องว่านายผลจำเลยฟันนายใช้ตายโดยความพยายามด้วยความพยายามตามความหมาย มีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาชญามาตรา 249 และ 250

⁷ ธรรมสาร คำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. 2475 หน้า 569 - 572.

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่ก็มิได้นำพะยานมาสืบแต่อย่างใด
ศาลพระราชอาชญาและศาลอุทธรณ์เห็นพ้องต้องกัน พิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิต ตามมาตรา 249 แห่งกฎหมายลักษณอาชญา

จำเลยทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ทับศัพท์ศาลพระราชอาชญาที่พิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิต

คำวินิจฉัย

กรรมการศาลฎีกาได้ประชุมตรวจสำนวนเรื่องนี้ตลอดแล้วฯ ตามคำพยานหลักฐานของโจทก์สรุปความได้ดังต่อไปนี้คือ เมื่อวันที่ 25 - 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2474 เวลาเที่ยงคืนล่วงแล้ว มีผู้ไต่ยืนยันายใช้ร้องว่า “ช่วยด้วย ช่วยด้วย อ้ายผลพันข้าพเจ้า” และมีผู้พบนายใช้นอนอยู่ในคลองมีบาดแผลถูกฟันด้วยมีด 7 แห่ง ครั้นวันที่ 26 เวลา 7 นาฬิกา นายใช้ถึงแก่ความตายโดยพิษบาดแผลที่ถูกทำร้ายที่โรงพยาบาล นายพัน ต้นสุภาพและนายหมง แสงเทียนชาวบ้านข้างเคียงเป็นผู้ช่วยเหลือนายใช้ก่อนคนอื่นๆ นายใช้กล่าวยืนยันแก่คนทั้ง 2 ว่าจำเลยเป็นผู้ทำร้าย ทั้งเมื่อก่อนและภายหลังที่นำตัวมาส่งที่โรงพยาบาล นายใช้ยังให้ถ้อยคำแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจว่าจำเลยเป็นผู้ทำร้ายเช่นเดียวกันทั้งในขณะที่อยู่ในโรงพยาบาลก่อนตายนายใช้ก็ต้อง ได้ให้ถ้อยคำแก่นายตำรวจผู้จดถ้อยคำถึงการที่ตนถูกจำเลยทำร้ายโดยละเอียด และกล่าวถึงเหตุผลที่ตนเห็นว่าเป็นมูลให้จำเลยทำร้ายได้ ส่วนจำเลยนั้นในชั้นต้นเจ้าหน้าที่ไปตามจับตัวที่บ้านแต่ไม่พบ ต่อมาจึงตามจับได้ในคืนนั้นเอง เมื่อจับได้นั้นมือเท้าจำเลยเปื้อนโคลน และโจทก์สืบได้ความว่าจำเลยเพิ่งกลับจากไปรดน้ำมนต์ที่บ้านนายโถม เยื้องกรายงาม และตำรวจยังค้นพบมีดที่จำเลยใช้ในการกระทำผิดนี้ที่ในคลองและจำได้ว่าเป็นของจำเลย ทั้งโจทก์ยังสืบได้ความอีกว่าเมื่อก่อนหน้าเกิดเหตุสัก 2 ชั่วโมงมีผู้พบเห็นจำเลยแถวบริเวณที่เกิดเหตุฯ

ตามคำพะยานหลักฐานฝ่ายโจทก์ซึ่งจำเลยคิดใจพะยานมาสืบหักล้างแต่อย่างใดดังกล่าวแล้วข้างต้น ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยสอดคล้องต้องกันว่านายผลจำเลยมีความผิดในฐานฆ่าคนตายโดยสัญเจตนาตามมาตรา 249 แต่มิได้ยกบทมาตรา 250 ขึ้นบังคับคดี ก็โดยเห็นว่าโจทก์สืบไม่สมว่าจำเลยได้ฆ่านายใช้ตายโดยความพยายามความพยายามตามหมายฯ

ทนายฝ่ายจำเลยคัดค้านว่าที่ศาลตัดสินวางบทมาตรา 249 นั้นยังมีชอบ เพราะเหตุว่านอกจากคำของผู้ตายแล้วไม่มีพยาน โจทก์คนหนึ่งคนใดให้การว่าได้เห็นจำเลยกระทำร้าย ส่วนคำให้การของนายใช้ผู้ตายนั้นทนายคัดค้านว่า (1) ผู้ตายให้การโดยมิได้สาบาลตัวและลับหลังจำเลย (2) ผู้ตายรับว่าตนเคยมีเหตุบาดหมางกับจำเลยอยู่ก่อนด้วย และ (3) ผู้ตายคงไม่สามารถจำตัวผู้ทำร้ายได้ เพราะความจริงสถานที่เกิดทำร้ายกันนั้นมืดฯ

กรรมการศาลฎีกาได้วินิจฉัยข้อคัดค้านนี้แล้ว เห็นสอดคล้องต้องด้วยข้อวินิจฉัยของศาลล่างทั้งสองว่า ถ้าให้การของนายใช้ผู้ตายซึ่งให้ถ้อยคำไว้แก่เจ้าหน้าที่ในเวลาที่คุณรู้สึกรู้ว่าตนต้องตายนั้นยอมเป็นหลักฐานที่รับฟังได้ตามกฎหมาย กรรมการศาลฎีกาเห็นต่อไปอีกว่า (1) ไม่มีข้อสงสัยในถ้อยคำของผู้ตายที่ยืนยันถึงตัวจำเลยว่าจะได้ให้การโดยความคุมแค้นเข้าครอบงำ (2) เป็นการง่ายที่ผู้ตายสามารถจำจำเลยได้ เพราะในคืนนั้นเดือนหงายและการวิวาททำร้ายแม้จะเกิดขึ้นในที่มืดอันเป็นตรอกเล็ก แต่ก็ได้ทำร้ายกันเรื่อยมาซึ่งที่กลางแจ้งในคลอง ทั้งผู้ตายก็เคยรู้จักจำเลยมาแล้วแต่ก่อน ย่อมมีโอกาสที่จะจำได้ และ (3) มีพยานพดตติเหตุแวดล้อมในคดีสนับสนุนข้อที่ผู้ตายจำจำเลยได้

ตามหลักฐานแห่งคดีมีดังนี้ กรรมการศาลฎีกาไม่เห็นเหตุอันใดที่จะพึงแก้ไขบทกำหนดโทษที่ศาลล่างวางมาโดยชอบด้วยข้อเท็จจริงและบทกฎหมายแล้วนั้นได้ จึงพร้อมกันพิพากษาให้ยกฎีกาจำเลยเสีย บังคับคดีขึ้นตามศาลอุทธรณ์

ความเห็น

จากข้อเท็จจริง ศาลฎีกาได้วางหลักเอาไว้ว่า ถ้อยคำของผู้ถูกทำร้ายก่อนตายซึ่งให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานในเวลาใกล้จะตายนั้น ท่านว่าฟังเป็นพยานได้ กล่าวคือ ในคดีเรื่องหาว่าฆ่าคนตาย พยานโจทก์มีแต่คำของผู้ถูกกระทำร้าย ซึ่งให้การต่อเจ้าพนักงานในขณะที่ตนรู้สึกว่าจะต้องตาย ระบุว่าจำเลยเป็นผู้ทำร้าย กับพยานประพดตติเหตุแวดล้อมกรณีดังนี้ ท่านว่าฟังลงโทษจำเลยได้ อันเป็นการวางหลักกฎหมายอังกฤษอย่างเดียวกันกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 736 /2461 ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

คำพิพากษาช่วงมีประมวล

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3380 พ.ศ. 2526⁸

(พนักงานอัยการจังหวัดสุราษฎร์ธานี โจทก์นายสมชาย ใสชื่น จำเลย)

ข้อเท็จจริง

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้อง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์

⁸ <http://www.supremecourt.or.th/xwapp.asp?page=wdkviewlong&n=56361> สืบค้นเมื่อวันที่ 24

โจทก์ฎีกา

หลักวินิจฉัย

ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อกฎหมายว่า โจทก์มีบิดามารดาและน้องของผู้ตายมาเบิกความว่าก่อนเกิดเหตุเล็กน้อยได้ยื่นเสียงจำเลยโต้เถียงกับผู้ตาย และเมื่อเกิดเหตุแล้วพยานทั้งสามได้รับการบอกเล่าจากผู้ตายว่าจำเลยเป็นผู้ใช้ขวานฟันผู้ตายเนื่องจากจำเลยโกรธผู้ตายที่ไม่ยอมให้สูบกัญชา คำเบิกความของพยานทั้งสามมีน้ำหนักให้รับฟังเพียงใดนั้น เห็นว่าพยานทั้งสามเพียงได้รับการบอกเล่าจากผู้ตายถึงการกระทำผิดของจำเลยซึ่งการนำสืบของโจทก์ ไม่ปรากฏว่าขณะนั้นผู้ตายได้แสดงว่ารู้สึกตัวคืออยู่ว่าตนกำลังใกล้จะตาย คำบอกเล่าระบุชื่อผู้กระทำผิดต่อผู้ตายจึงขาดน้ำหนักให้รับฟังชั้นหนึ่งแล้ว พยานหลักฐานโจทก์เท่าที่นำสืบยังไม่มีน้ำหนักให้รับฟังลงโทษจำเลย

พิพากษายืน

ความเห็น

จากข้อเท็จจริง ศาลฎีกาได้วางหลักเอาไว้ว่า คำบอกเล่าของผู้ตายระบุชื่อผู้กระทำผิดต่อผู้ตาย ซึ่งการนำสืบไม่ปรากฏว่าขณะนั้นผู้ตายได้แสดงว่ารู้สึกตัวคืออยู่ว่าตนกำลังจะตายนั้น ขาดน้ำหนักให้รับฟัง แสดงให้เห็นได้ว่าศาลฎีกาได้ใช้เงื่อนไขเช่นเดียวกับคำพิพากษาฎีกา ที่นำเอาหลักกฎหมายอังกฤษมาใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายอมรเทพ เมืองแสน
เกิด	10 เมษายน 2522
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อ ปี พ.ศ. 2543
อาชีพ	ทนายความ

DPU